

بسم الله الرحمن الرحيم

تدوین محوری بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و راهکارهای عملیاتی و اجرایی آن

تهیه و تدوین: محمد بنائیان سفید دکترای تخصصی برنامه‌ریزی درسی

فهرست مطالب

۱. مقدمه

۲. بخش اول: جایگاه و منزلت معلم

۳. بخش دوم: دانشگاه فرهنگیان و تربیت نیروی انسانی

۴. بخش سوم: تحول در ساختار آموزش و پرورش

۵. بخش چهارم: تحول در متون و محتوای آموزشی

۶. بخش پنجم: عدالت آموزشی و پرورش استعدادها

۷. بخش ششم: نقش حکومتی دولت در آموزش و پرورش

۸. بخش هفتم: برنامه درسی بین‌المللی و دیپلماسی آموزشی

۹. جمع‌بندی و راهکارهای اجرایی

مقدمه

دیدار مقام معظم رهبری با معلمان و مسئولین آموزش و پرورش، نمایانگر عمق توجه ایشان به مسائل تعلیم و تربیت است. در این دیدار بر اهمیت ارج نهادن به معلمان و توجه ویژه به آموزش و پرورش تأکید شد. ایشان منابع اختصاص یافته به این حوزه را نه هزینه، بلکه سرمایه گذاری دانستند که بازده آن چندین برابر خواهد بود. مقام معظم رهبری بر لزوم پیگیری دقیق برنامه ها و تبدیل اظهارات به نتایج ملموس تأکید کردند و خاطرنشان نمودند که حرکت در آموزش و پرورش باید هدفمند و با چشم انداز مشخص باشد.

بخش اول: جایگاه و منزلت معلم

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"گرامیداشت مقام معلم از مساعده های معیشتی و مالی آغاز می شود و تا شکل گیری افکار عمومی ادامه می یابد. در افکار عمومی، معلم باید چهره ای دوست داشتنی، فعال، پرتلاش و موفق داشته باشد، به گونه ای که جوانان در انتخاب شغل، معلمی را گزینه ای جذاب و ارزشمند بدانند".

"تمام دستگاه های کشور موظف اند معلمان را گرامی بدارند و اقدامات مرتبط با بزرگداشت و تکریم ایشان با دقت و جدیت انجام شود".

تحلیل و راهکارهای تفصیلی:

زمان بندی	دستگاه مسئول	راهکار اجرایی	جنبه
فاز اول: ۶ ماهه	وزارت رفاه، سازمان برنامه و بودجه	اجرای طرح جامع رفاه معلمان شامل: مسکن استیجاری، وام های کم بهره، بیمه درمانی تکمیلی	مسائل معیشتی
مستمر	صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	تولید محتوای رسانه ای شامل: سریال های تلویزیونی، فیلم های سینمایی، مستندهای تبلیغاتی	ابعاد فرهنگی
سالانه	وزارت آموزش و پرورش، نهاد ریاست جمهوری	اعطای نشان های لیاقت و برگزاری مراسم ملی تکریم معلم	ابعاد اجتماعی

بخش دوم: دانشگاه فرهنگیان و تربیت نیروی انسانی

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"دانشگاه فرهنگیان متعلق به آموزش و پرورش است و نباید تحت مدیریت سایر دانشگاه ها قرار گیرد. دانشگاه فرهنگیان محل تربیت معلمانی است که تأثیر عمیق بر نسل های آینده دارند".

"پذیرش دانشجویان، کیفیت آموزش، حضور اساتید علمی، اخلاقی و تربیت برجسته و ارتقای سطح دانشگاه فرهنگیان باید با دقت و جدیت انجام شود".

برنامه اجرایی جامع:

۱. بازنگری اساسی سرفصل‌های درسی

- افزایش ساعات کارورزی عملی به ۴۰٪ کل واحدها
- افزودن واحدهای مهارت‌آموزی شامل: روانشناسی تربیتی، مدیریت کلاس درس، فناوری آموزشی

۲. ارتقای کیفی نظام آموزشی

- جذب اساتید برجسته از بین معلمان بازنشسته نمونه
- تجهیز آزمایشگاه‌های تخصصی روان‌شناسی و فناوری آموزشی

۳. نظام گزینش دقیق و چندمرحله‌ای

- مصاحبه تخصصی و سنجش صلاحیت‌های اخلاقی
- آزمون عملی تدریس و سنجش مهارت‌های ارتباطی
- بررسی سوابق و تعهدات فرهنگی و مذهبی

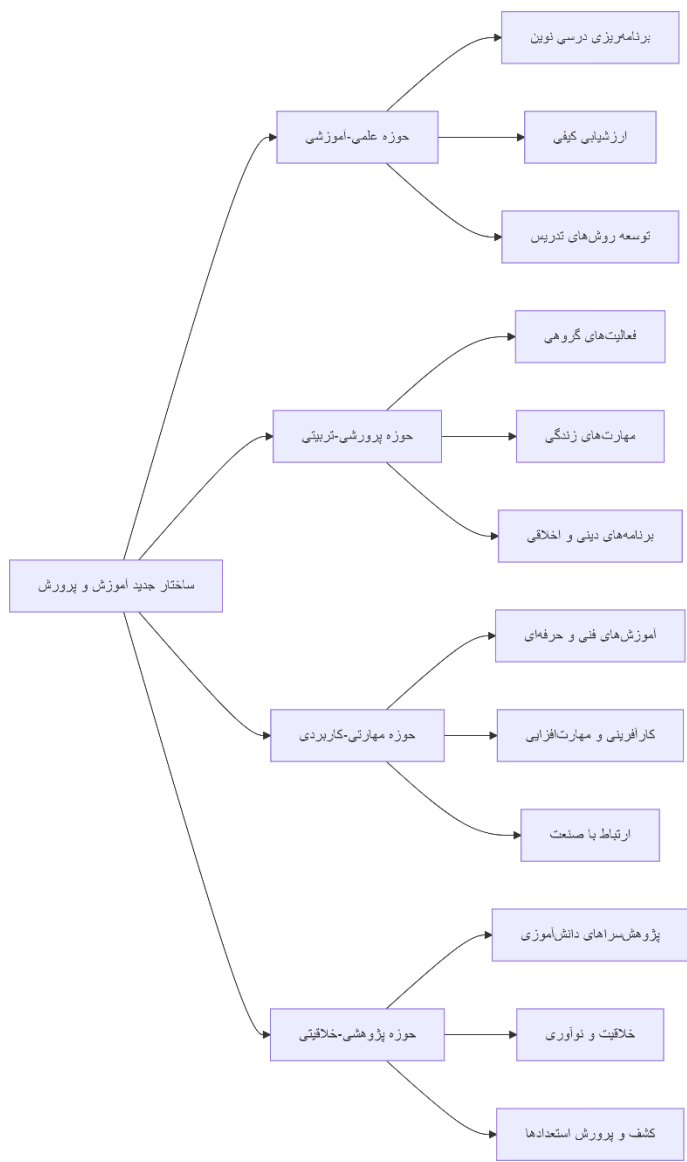
بخش سوم: تحول در ساختار آموزش و پرورش

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"ساختار آموزش و پرورش باید به گونه‌ای باشد که انسان‌ها را از لحاظ علمی، فرهنگی، ایمانی و پرورشی تربیت کند. ساختار قدیمی و فعلی پاسخگوی نیازهای امروز نیست".

"دولت باید ساختار سازمانی جدید آموزش و پرورش را طراحی و اجرا کند که متناسب با نیازهای نسل جوان باشد".

الگوی پیشنهادی تحول ساختاری:

بخش چهارم: تحول در متون و محتوای آموزشی

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"کتاب درسی باید همراه با معلم، ابزار اصلی تربیت دانش‌آموزان باشد. محتوا باید جذاب، قابل فهم و با شیوه‌ای نوین ارائه شود."

"حتی مطالب سنگین باید با زبانی ساده و شیرین بیان شوند و ظاهر کتاب نیز با اصول روان‌شناسی و ابتکار طراحی شود."

برنامه تحول محتوایی جامع:

- **سال اول:** بازنگری کتب پایه اول تا سوم با اولویت مهارت‌های پایه
- **سال دوم:** بازنگری کتب پایه چهارم تا ششم با تأکید بر پرورش خلاقیت
- **سال سوم:** بازنگری کتب دوره متوسطه اول با محوریت هویت‌یابی
- **سال چهارم:** بازنگری کتب دوره متوسطه دوم با جهت‌گیری تخصصی

معیارهای دقیق محتوای مطلوب:

۱. همخوانی کامل با ارزش‌های اسلامی-ایرانی
۲. تناسب با نیازهای روز و مسائل جامعه
۳. جذابیت بصری و استفاده از تصاویر آموزشی
۴. کاربردی بودن و ارتباط با زندگی واقعی
۵. توجه به تفاوت‌های فردی و سبک‌های یادگیری
۶. پرورش تفکر انتقادی و حل مسئله

بخش پنجم: عدالت آموزشی و پرورش استعدادها

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"عدالت آموزشی به معنای نادیده گرفتن استعدادهای برتر نیست. مدارس استعدادهای درخشان باید به شناسایی و پرورش این دانش‌آموزان توجه کنند".

"در کنار آن، دانش‌آموزان دیگر نیز باید از عدالت آموزشی برخوردار شوند".

سیاست‌های تفصیلی تحقق عدالت آموزشی:

دستگاه نظارت	شاخص پایش	برنامه خاص	منطقه
ادارات کل آموزش و پرورش	نرخ پوشش تحصیلی، میانگین نمرات	آموزش مجازی، کلاس‌های تقویتی، امکانات کمک‌آموزشی	مناطق محروم
سازمان نظارت بر آموزش و پرورش	نرخ قبولی، کیفیت آموزشی	مدرسه‌یاری، تجهیز کارگاه‌ها، آموزش معلمان	مناطق نیمه‌برخوردار
معاونت پرورشی و فرهنگی	کیفیت تولیدات علمی، رتبه‌های المپیاد	پرورش استعدادها، المپیادها، پژوهش‌سراها	مناطق برخوردار

سازوکار تعمیم استعدادهای برتر:

- ایجاد مراکز شناسایی استعداد در تمام مناطق آموزشی
- طراحی سیستم غربالگری چندبعدی شامل:
 - سنجش بهره هوشی (IQ)
 - سنجش هوش هیجانی (EQ)
 - شناسایی هوش‌های چندگانه گاردنر
 - ارزیابی خلاقیت و نوآوری
- تأسیس مدارس استعدادهای درخشان در مناطق محروم
- اجرای طرح "شهاب" توسعه‌یافته در تمام مدارس دولتی
- آموزش معلمان برای شناسایی و پرورش استعدادهای متنوع

بخش ششم: نقش حکومتی دولت در آموزش و پرورش

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"آموزش و پرورش یک نهاد حکومتی است و وظیفه دولت اسلامی، تربیت جوانان و نوجوانان از لحاظ علمی، فنی، حرفه‌ای، معرفتی و ایمانی است."

"این نهاد باید زیر مدیریت و پاسخگویی دولت باشد و دولت موظف است با سرمایه‌گذاری مناسب، آموزش و پرورش شایسته‌ای ایجاد کند."

وظایف تفصیلی حکومت:

۱. وظایف تقنینی

- تصویب قوانین حمایتی برای معلمان
- تضمین بودجه پایدار و کافی
- تدوین استانداردهای ملی آموزشی

۲. وظایف اجرایی

- نظارت مستمر بر کیفیت آموزشی
- پایش عملکرد مدارس و مناطق
- اجرای دقیق برنامه‌های تحولی

۳. وظایف قضایی

- برخورد قانونی با متخلفان
- حفظ و صیانت از حقوق معلمان
- رسیدگی به تخلفات آموزشی

بخش هفتم: برنامه درسی بین‌المللی و دیپلماسی آموزشی

بیانات کامل مقام معظم رهبری:

"حرکت در آموزش و پرورش باید هدفمند و با چشم انداز مشخص باشد. جذب افکار عمومی نسبت به معلم نیازمند فعالیت‌های هنری و رسانه‌ای است."

استراتژی تدریجی بین‌المللی سازی:

- فاز کوتاه مدت (۱ ساله):
برگزاری وبینارهای مشترک با کشورهای اسلامی
تبادل تجربیات آموزشی با دانشگاه‌های منطقه
- فاز میان مدت (۳ ساله):
تبادل استاد و دانشجو با کشورهای همسایه
اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک
- فاز بلندمدت (۵ ساله):
تدوین برنامه درسی مشترک با کشورهای اسلامی
ایجاد شبکه مدارس بین‌المللی ایرانی

اولویت‌های همکاری آموزشی:

۱. کشورهای اسلامی و منطقه‌ای
۲. کشورهای دارای اشتراکات فرهنگی و تمدنی
۳. کشورهای در حال توسعه با نیازهای مشابه

جمع‌بندی و راهکارهای اجرایی

برنامه زمان‌بندی اجرای سند:

مسئول اجرا	برنامه اصلی	مدت	فاز
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی	مطالعات تطبیقی و نیازسنجی	۶ ماه	فاز مطالعاتی
معاونت توسعه مدیریت	اجرای آزمایشی در ۵ استان	۱ سال	فاز پایلوت
وزارت آموزش و پرورش	اجرای سراسری در تمام استان‌ها	۲ سال	فاز تعمیم
دبیرخانه دائمی سند	پایش و بهبود مستمر	مداوم	فاز بهسازی

نظام پایش و ارزشیابی جامع:

۱. شاخص‌های کمی

- نرخ پوشش تحصیلی و میانگین سنوات تحصیل
- نسبت معلم به دانش‌آموز و امکانات آموزشی
- میزان بودجه اختصاص یافته به آموزش

۲. شاخص‌های کیفی

- رضایت معلمان و دانش‌آموزان
- پیشرفت تحصیلی و تربیتی
- کیفیت فضای آموزشی و تجهیزات

۳. شاخص‌های فرآیندی

- کیفیت اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها
- اثربخشی روش‌های تدریس و یادگیری
- میزان نوآوری و خلاقیت در آموزش

سخن پایانی:

تحقق این سند نیازمند عزم ملی، مدیریت جهادی و مشارکت تمامی نهادهای حکومتی است. سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش، سرمایه‌گذاری برای آینده درخشان کشور و تضمین کننده استقلال و پیشرفت علمی ایران اسلامی است. این سند با الهام از بیانات حکیمانه مقام معظم رهبری و با توجه به نیازهای حال و آینده نظام آموزشی کشور تهیه شده است.

پیوست‌ها:

۱. جدول زمان‌بندی تفصیلی اجرای راهکارها
۲. شاخص‌های دقیق پایش و ارزیابی
۳. فرم‌های نظارت و گزارش‌دهی

منابع:

- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با معلمان نمونه (۱۴۰۴/۰۲/۲۷)
- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
- اسناد بالادستی نظام آموزشی کشور

این سند در تاریخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۵ به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسیده است.